

۲۴

تفسیر

الحسن الکامل

جلد دوم

محمد علی ابراہیمی

سرشناسه : ابراهیمی، محمدعلی، ۱۳۲۶
عنوان و نام پدیدآور : تفسیر احسن الکلام / تألیف محمد علی ابراهیمی
مشخصات نشر : قم : صاحب الامر، ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری : ج. ۱ : ۱۷×۲۴ س. م.
شابک (دوره) : ۵-۳۶-۸۲۳۸-۹۶۴-۹۷۸
شابک ج/۲ : ۹-۳۸-۸۲۳۸-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی : فیا
موضوع : تفاسیر شیعه - قرن ۱۴
رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ الف ۳ ت ۷ / ۹۸ BP
رده بندی دیوبی : ۲۹۷/۱۷۹
شماره کتابشناسی ملی : ۲۴۱۱۵۳۵

تفسیر احسن الکلام ج ۲ /

تألیف : استاد محمدعلی ابراهیمی
نشر : مؤسسه فرهنگی صاحب الامر (عج)
تاریخ و نوبت چاپ : پاییز ۱۳۹۰ - اول
شابک (دوره) : ۵-۳۶-۸۲۳۸-۹۶۴-۹۷۸
شابک ج/۲ : ۹-۳۸-۸۲۳۸-۹۶۴-۹۷۸
تیراژ : ۱۰۰۰ نسخه

اجرا : دفتر فرهنگی دیبا / ۵۸

مرکز پخش

قم - خ معلم - ک ۱۲ بن بست دوم - مؤسسه صاحب الامر (عج)
تلفن : ۵-۵۲۱۱۷۷۴ - ۰۲۵۱ فاکس : ۰۱۵۴۰۷۷۴
موبایل : ۰۹۱۲ ۳۵۱۹۲۴۴

Email: saheb_al_amr_qom@yahoo.com

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست نگاشته‌ها

ادامه تفسیر سوره بقره / ۲۵

- ۲۷ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ ... ﴿۹﴾
- ۲۷ اشکالات و پاسخ آن‌ها
- ۳۰ مراتب مخادعه
- ۳۳ مخادعه منافقان با مؤمنان
- ۳۳ دورویی و دو زبانی
- ۳۶ دورویی و تقیه
- ۴۰ تقیه و موارد آن
- ۴۰ تقیه و نمونه‌های تاریخی

روایاتی در مدارا با مردم	۴۲
ایذا و آزار	۴۴
ظلم و ستم	۴۶
تحقیر	۵۳
اهانت	۵۳
نفتیش از عیوب مؤمنان	۵۴
سرزنش دیگران	۵۶
غیبت	۵۸
معنای غیبت	۵۸
اقسام غیبت	۶۰
حرمت غیبت	۶۰
حرمت غیبت از دیدگاه قرآن	۶۱
حرمت غیبت از منظر روایات	۶۲
حرمت غیبت از دیدگاه عقل	۶۵
حرمت غیبت از دیدگاه اجماع	۶۵
موجبات غیبت	۶۶
حرمت استماع غیبت	۶۷
وجوب رد غیبت	۶۸

۷۰	نقل غیبت
۷۰	موارد استثنا شده از غیبت
۷۴	معالجه غیبت
۷۵	غضب
۷۶	حقد و کینه توزی
۷۶	حسد
۷۷	سخریه و استهزا
۷۸	مزاح
۸۰	افتخار و مباهات
۸۰	دفع نسب از خود
۸۱	اثبات شریک
۸۲	مرافقه اقربان
۸۲	توبه از غیبت
۸۴	بهتان
۸۶	مدح مؤمن
۸۷	نمّامی و سخن چینی
۹۱	عکس العمل مؤمن در برابر سخن چین
۹۴	سوء ظن

- ترک نصیحت مؤمنان ۹۷
- ترک یاری مؤمنان ۱۰۰
- پاداش یاری مؤمنان ۱۰۴
- اکرام به ذریه رسول اکرم ﷺ در روایات ۱۱۱
- منع حقوق مؤمنان ۱۱۲
- عداوت و دشمنی با مؤمن ۱۱۷
- خدعه با خدا ۱۱۹
- فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَرَّادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ... ﴿۱۰﴾ ۱۲۱
- منافقان بیمار دل ۱۲۱
- نکاتی ارزشمند ۱۲۹
- انقسام بیماری ها ۱۳۰
- منافقان و فزونی بیماری آن ها ۱۳۱
- معنای قلب ۱۳۵
- بیماری های قلب و انواع آن ۱۳۵
- عذاب و ثواب و استحقاق آن ها ۱۳۷
- الیم یعنی چه؟ ۱۳۹
- حقیقت کذب ۱۴۱
- حرمت کذب ۱۴۲

- ۱۴۳ محسنات عقلی
- ۱۴۴ وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ ﴿١١﴾
- ۱۴۴ تفسیری از امام کاظم علیه السلام
- ۱۴۶ سخنی در امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۴۹ وجوب کفای امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۵۱ شروط شش گانه وجوب امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۵۳ مراتب امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۵۵ متناقضات و شرایط وجوب امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۵۶ افساد چیست؟
- ۱۵۷ افساد از دیدگاه روایات
- ۱۶۱ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾
- ۱۶۱ توضیح واژگان
- ۱۶۲ شعور و ادراک
- ۱۶۴ اقسام بی شعوری و حماقت
- ۱۶۴ ۱. حماقت فطری و ذاتی
- ۱۶۴ ۲. حماقت کسبی و تحصیلی

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ ... ﴿۱۳﴾ ۱۶۵

دعوت به راه سعادت ۱۶۵

ناس یعنی چه؟ ۱۶۷

چرا کاف تشبیه؟ ۱۶۹

معنای سفیه و اقسام آن ۱۷۰

منافقان و سفاهت آنان ۱۷۲

علم چیست؟ ۱۷۴

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمِنَّا ... ﴿۱۴﴾ ۱۷۸

حقیقت نفاق ۱۷۸

منشأ ایمان منافق چیست؟ ۱۷۸

۱. ترس ۱۷۸

۲. اضرار و آزار رساندن ۱۸۰

۳. طمع ۱۸۰

اسامی برخی منافقان در عصر پیامبر خدا ﷺ ۱۸۳

توضیحی در واژه «شیطان» ۱۸۴

معیت و اقسام آن ۱۸۵

اصل استهزا ۱۸۷

- اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ ۱۸۹
- معنای استهزای خداوند ۱۸۹
۱. جزا و عقوبت عمل آن‌ها ۱۸۹
۲. استهزا مؤمنان و فرشتگان از آن‌ها در روز قیامت ۱۸۹
۳. مراد از استهزا استدراج باشد ۱۹۰
۴. مراد از استهزای الهی مکافات عمل آن‌ها در دنیا باشد ۱۹۱
- مَدَّ یعنی چه؟ ۱۹۱
- طُغْيَانٌ یعنی چه؟ ۱۹۲
- «عَمَهُ» یعنی چه؟ ۱۹۳
- وجه نسبت این گونه افعال به خدا ۱۹۳
- برخی از عنایات خدا به مؤمنان در دنیا ۱۹۴
- برخی از عقوبت‌های کافران و منافقان ۱۹۵
- أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَى ... ﴿١٦﴾ ۱۹۷
- معنای اشتراء و ارکان تجارت ۱۹۷
- اشکال طرح شده و پاسخ آن ۱۹۸
- ملاک هدایت چیست؟ ۱۹۹
- دنیا مزرعه آخرت ۲۰۰
- نگاهی به وظایف انسان در دنیا ۲۰۱

- ۲۰۱ مشارطه چیست؟
- ۲۰۲ مراقبت چیست؟
- ۲۰۳ مرابطه چیست؟
- ۲۰۴ محاسبه چیست؟
- ۲۰۵ مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا ... ﴿۱۷﴾
- ۲۰۵ معانی واژه «مَثَل»
- ۲۰۸ معنای کلمه «ذهب»
- ۲۰۸ معنای نور
- ۲۰۹ نسبت بین نور و ظلمت
- ۲۱۰ کلمه «ظلم»
- ۲۱۱ «تَرَكَ» یعنی چه؟
- ۲۱۲ «ابصار» یعنی چه؟
- ۲۱۳ وجوه تشبیه مَثَل با مَثَل
- ۲۱۵ تفسیر روایی آیه
- ۲۱۸ وجوه دیگری در تشبیه حال منافقان
- ۲۲۰ صُمُّ بُكْمٌ عُمَىٰ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿۱۸﴾
- ۲۲۰ سه وجه مهم در تفسیر آیه
- ۲۲۰ دوگونگی چشم، گوش و زبان

- ۲۲۱ منشأ کوری، کری و لالی
- ۲۲۱ مراد چشم، گوش و زبان ظاهری است
- ۲۲۲ دو معنای بصیر و سمیع
- ۲۲۴ **أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ ... ﴿۱۹﴾**
- ۲۲۴ شرح واژگان
- ۲۲۷ وجه تشبیه در این آیه چیست؟
- ۲۲۹ **يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ ... ﴿۲۰﴾**
- ۲۲۹ شرح واژگان
- ۲۳۰ تشبیه آیه
- ۲۳۱ مشیت خدا یعنی چه؟
- ۲۳۳ منظور از شیء چیست؟
- ۲۳۵ منظور از قدرت چیست؟
- ۲۳۸ **يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ... ﴿۲۱﴾**
- ۲۳۸ توضیح واژگان
- ۲۴۰ عبادت چیست؟
- ۲۴۱ حقیقت عبادت
- ۲۴۲ اقسام عبادت
- ۲۴۳ توضیحی در کلمه «رَبِّ»

- ۲۷۱ مفاد جمله شرطیه
- ۲۷۲ چند نکته مهم
- ۲۷۳ اثبات بهشت و دوزخ
- ۲۷۵ وَ بَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ... ﴿۲۵﴾
- ۲۷۵ بشارت یعنی چه؟
- ۲۷۷ صالحات به چه معناست؟
- ۲۸۵ زنان بهشتی
- ۲۸۷ خلود و جاودانی بهشتیان
- ۲۹۲ إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعُوضَةٌ فَمَا فَوْقَهَا ... ﴿۲۶﴾
- ۲۹۲ حیاء در روایات
- ۲۹۷ منظور از فاسقان چه کسانی هستند؟
- ۲۹۸ معنای فاسق در اصطلاح
- ۳۰۰ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ ... ﴿۲۷﴾
- ۳۰۰ معنای نقض و ﴿الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ﴾
- ۳۰۰ اقسام عهد
- ۳۰۲ میثاق چیست؟
- ۳۰۳ صله رحم در قرآن
- ۳۰۴ صله رحم از دیدگاه روایات

- ۳۰۶ قطع رحم و پیوند خویشاوندی از دیدگاه قرآن و روایات
- ۳۰۷ صله اخوان چیست؟
- ۳۰۸ كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ اَمْوَاتًا فَاَحْيَاكُمْ ... ﴿۲۸﴾
- ۳۰۸ توضیح واژگان.
- ۳۱۰ سه نوع دلیل بر وجود صانع
- ۳۱۲ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْاَرْضِ جَمِيعًا ... ﴿۲۹﴾
- ۳۱۲ هدف از خلقت
- ۳۱۳ بیان اشکال
- ۳۱۳ پاسخ از اشکال
- ۳۱۴ آیا «ثم» در این جا برای تراخی است؟
- ۳۱۷ وَ اِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ جَاعِلٌ فِی الْاَرْضِ خَلِیْفَةً ... ﴿۳۰﴾
- ۳۱۷ شرح واژگان
- ۳۱۸ اطلاعات وحی در قرآن
- ۳۲۱ واژه ملانکه
- ۳۲۲ چگونگی جعل خلیفه
- ۳۲۳ حقیقت فرشتگان
- ۳۲۶ قرآن کریم و درجات فرشتگان
- ۳۲۸ معنای خلافت

- چند نکته ارزشمند ۳۲۸
- وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ ... ﴿۳۱﴾ ۳۳۱
- منظور از علم اسماء چیست؟ ۳۳۲
- اسماء ذوی العقول هستند ۳۳۲
- اختصاص علم غیب به خدا ۳۳۴
- علم غیب چیست؟ ۳۳۴
- سخنی در بدا ۳۳۶
- وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ... ﴿۳۴﴾ ۳۳۸
- سجده فرشتگان بر آدم ۳۳۸
- سه خلاف شیطان ۳۴۰
- آیا شیطان از جنس ملائکه بوده یا از جنس دیگری؟ ۳۴۱
- آیا بشر اشرف است یا ملائکه؟ ۳۴۳
- وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ ... ﴿۳۵﴾ ۳۴۸
- امر در آیه چه نوع امری است؟ ۳۴۸
- چگونگی خلقت حوّا ۳۴۹
- از کدام شجره نهی شد؟ ۳۵۱
- فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ ... ﴿۳۶﴾ ۳۵۴
- شرح واژگان ۳۵۴

- هبوط یعنی؟ ۳۵۶
- فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ... ﴿۳۷﴾ ۳۵۸
- منظور از کلمات چیست؟ ۳۵۸
- توبه و وجوب آن ۳۵۹
- حقیقت توبه ۳۶۱
- قُلْنَا أَهْبَطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى ... ﴿۳۸﴾ ۳۶۳
- تکرار کلمه «اهبطوا» برای چیست؟ ۳۶۳
- کدام هدایت ها؟ ۳۶۴
- خوف و اقسام آن ۳۶۶
- مراد از نفی خوف چیست؟ ۳۶۸
- حزن و اندوه چیست؟ ۳۶۹
- وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ... ﴿۳۹﴾ ۳۷۰
- تکذیب آیات الهی ۳۷۰
- يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ أَذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ ... ﴿۴۰﴾ ۳۷۱
- بنی اسرائیل و نعمت های الهی ۳۷۱
- شش مورد شکر نعمت ۳۷۲
- وفای به عهد ۳۷۳
- مراد از عهد در آیه کریمه چیست؟ ۳۷۴

- منظور از عهد الهی چیست؟ ۳۷۶
- مؤمن و خوف و رجاء ۳۷۷
- وَ آمِنُوا بِمَا أَنزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ ... ﴿۴۱﴾ ۳۷۸
- تصدیق قرآن ۳۷۸
- نخستین کافران کیانند؟ ۳۷۹
- وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَ تَكْتُمُوا الْحَقَّ وَ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۴۲﴾ ۳۸۲
- مشبه کردن حق به باطل ۳۸۲
- کتمان حق ۳۸۳
- وَ أَقِمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ وَ ارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿۴۳﴾ ۳۸۳
- تکلیف کفار ۳۸۳
- أَتَاْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَ تَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ ... ﴿۴۴﴾ ۳۸۵
- منظور از «بر» چیست؟ ۳۸۵
- نسیان نفس ۳۸۶
- عقل و اطلاعات آن ۳۸۸
- وَ اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَ الصَّلَاةِ ... ﴿۴۵﴾ ۳۸۹
- صبر و اقسام آن ۳۸۹
- صبر از دیدگاه قرآن ۳۹۰
- صبر از دیدگاه روایات ۳۹۱

- وجه استعانت به صبر..... ۳۹۲
- مرجع ضمیر «اِنَّهَا» کدام است؟..... ۳۹۳
- معنای خاضع و خاشع..... ۳۹۴
- الَّذِينَ يَظُنُّونَ اَنَّهُمْ مُّلاقُوا رَبِّهِمْ وَ اَنَّهُمْ اِلَيْهِ راجِعُونَ ﴿۴۶﴾..... ۳۹۵
- منظور از ملاقات پروردگار چیست؟..... ۳۹۵
- يا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ... ﴿۴۷﴾..... ۳۹۸
- وجوه تکرار آیه..... ۳۹۸
- وجه برتری بنی اسرائیل..... ۳۹۸
- وَ اتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا... ﴿۴۸﴾..... ۴۰۰
- چهار خصلت از روز رستاخیز..... ۴۰۰
- اقسام سه گانه عامل..... ۴۰۲
- وَ اِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ... ﴿۴۹﴾..... ۴۰۶
- نگاهی به زندگی فرعون و خاندان او..... ۴۰۶
- وَ اِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَ اَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ... ﴿۵۰﴾..... ۴۰۹
- داستان نجات بنی اسرائیل..... ۴۰۹
- وَ اِذْ وَاَعَدْنَا مُوسَىٰ اَرْبَعِينَ لَيْلَةً... ﴿۵۱﴾..... ۴۱۱
- مواعده الهی و جهات آن..... ۴۱۱

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾ ۴۱۳

شکر و انواع آن ۴۱۳

وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾ ۴۱۴

مراد از کتاب چیست؟ ۴۱۴

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ ... ﴿٥٤﴾ ۴۱۶

بزرگ‌ترین ظلم بنی اسرائیل ۴۱۶

بارء کیست؟ ۴۱۸

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّى نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً ... ﴿٥٥﴾ ۴۱۹

تصدیق بنی اسرائیل ۴۱۹

اطلاق کلمه «صاعقه» در قرآن ۴۲۱

ثُمَّ بَعَثْنَاكَ مِّنْ بَعْدِ مَوْتِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ ۴۲۲

امکان وقوع رجعت ۴۲۲

وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّانَ ... ﴿٥٧﴾ ۴۲۳

بنی اسرائیل و چهل سال در بیابان تیه ۴۲۳

مَن و سلوی چیست؟ ۴۲۴

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا ... ﴿٥٨﴾ ۴۲۶

بنی اسرائیل به کدام دیار وارد شدند؟ ۴۲۶

کدام دروازه؟ ۴۲۷

- ۴۲۸ ائمه عليهم السلام باب حطه
- ۴۲۹ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ ... ﴿۵۹﴾
- ۴۲۹ تبدیل یعنی چه؟
- ۴۲۹ اطلاق فسق بر کفر
- ۴۳۱ وَإِذْ أَسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ ... ﴿۶۰﴾
- ۴۳۱ عصا و سنگ حضرت موسی عليه السلام
- ۴۳۳ وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَنْ نَصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا ... ﴿۶۱﴾
- ۴۳۴ شرح وازگان
- ۴۳۵ منظور از ضرب دلت چیست؟
- ۴۳۶ بنی اسرائیل و خشم الهی
- ۴۳۸ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَىٰ وَالصَّابِئِينَ ... ﴿۶۲﴾
- ۴۳۸ ملاک سعادت چیست؟
- ۴۴۱ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ ... ﴿۶۳﴾
- ۴۴۱ منظور از میثاق چیست؟
- ۴۴۳ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ ... ﴿۶۴﴾
- ۴۴۳ شرح وازگان
- ۴۴۴ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ ... ﴿۶۵﴾
- ۴۴۴ شرح وازگان
- ۴۴۵ بنی اسرائیل و داستان روز شنبه
- ۴۴۵ حیوانات مسخ شده

- فَجَعَلْنَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَ مَا خَلْفَهَا وَ مَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ ۴۴۸
- توضیح وازگان ۴۴۸
- وَ اِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهٖ اِنَّ اللّٰهَ يَآمُرُكُمْ اَنْ تَذْبَحُوْا بَقَرَةً ... ﴿٦٧﴾ ۴۴۹
- توضیح وازگان ۴۴۹
- قَالُوْۤا اَدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِیَ قَالَ اِنَّهٗ یَقُوْلُ ... ﴿٦٨﴾ ۴۵۱
- توضیح وازگان ۴۵۲
- داستان گاو بنی اسرائیل ۴۵۴
- وَ اِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَاَدْرَاۤءُتُمْ فِيْهَا وَ اللّٰهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُوْنَ ﴿٧٢﴾ ۴۵۵
- ثُمَّ قَسَتْ قُلُوْبُكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهٰی كَالْحِجَارَةِ اَوْ اَشَدُّ ... ﴿٧٤﴾ ۴۵۷
- قساوت قلب چیست؟ ۴۵۷
- سخنی در شعور موجودات ۴۵۸
- اَفَتَطْمَعُوْنَ اَنْ یُّؤْمِنُوْا لَكُمْ وَ قَدْ كَانَ فَرِیْقٌ مِّنْهُمْ ... ﴿٧۵﴾ ۴۶۰
- امید و عدم یأس از رحمت خدا ۴۶۰
- طمع مذموم ۴۶۰
- طمع ممدوح ۴۶۱
- وَ اِذَا لَقُوا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْۤا اٰمَنَّا ... ﴿٧۶﴾ ۴۶۳
- یهودیان غیر معاند و بزرگان آن‌ها ۴۶۳
- یهودیان جاسوس ۴۶۴

- ۴۶۵ أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿۷۷﴾
- ۴۶۶ وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿۷۸﴾
- ۴۶۶ امیون یعنی چه؟
- ۴۶۷ پیامبر خدا ﷺ و اطلاق امی.
- ۴۶۹ امانی یعنی چه؟
- ۴۷۰ سخنی در تقلید
- ۴۷۲ ظن و گمان چیست؟
- ۴۷۴ حجت ظن در احکام
- ۴۷۵ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ... ﴿۷۹﴾
- ۴۷۵ ویل یعنی چه؟
- ۴۷۶ طوبی به چه معناست؟
- ۴۷۶ منظور از کتاب چیست؟
- ۴۷۸ مراد از اشتراء چیست؟

فهرست ها / ۴۷۹

- ۴۸۱ فهرست آیه ها
- ۵۰۵ فهرست روایت ها